

1.

Pap Gábor : Bánk Bán 2/1.rész

<https://www.youtube.com/watch?v=nJ5fbqoFHdk>

2.

Bánk bán [Hangoskönyv]

<http://mek.oszk.hu/07000/07027/>

3.

KATONA JÓZSEF

□

BÁNK BÁN

□

Dráma öt szakaszban

1819

□

Személyek

II. ENDRE, *magyarok királya*
GERTRUDIS, *királyné*

BÉLA, |
ENDRE, | *kisgyermekük*
MÁRIA, |

OTTÓ, *Berchtoldnak, a merániai hercegnek fia, Gertrudisnak testvéröccse*

BÁNK BÁN, *Magyarország nagyura*
MELINDA, *a felesége*
SOMA, *a fiacskájok. Az udvarnál*

MIKHÁL BÁN, |
SIMON BÁN, | *Melinda bátyjai*

Egy zászlósúr

PETUR BÁN, *bihari főispán*

MYSKA BÁN, *a királyok nevelője*
SOLOM MESTER, *ennek fia*

BENDELEIBEN IZIDÓRA, *tübingiai leány*

Egy udvornik

BIBERACH, *egy lézengő ritter*

TIBORC, *paraszt*

Zászlósurak, Vendégek, Udvornikok, Udvari asszonyok, Ritterek, Békételenek, Katonák, Jobbágyok

Történt az 1213-ik esztendő vége felé

SZABADOS KECSKEMÉT
MEZŐVÁRASSA NEMES FŐBÍRÁJA
ÉS TANÁCSÁHOZ

*Hol hazánk egyik legelső
vára, ősz Partiscum álla -
hol Zalán első futása
győzedelmi halmot ása
ung-urink nak - hol a hála
szent helyét adó Gemelső -
hol keverve nincs be még a
szentkori
pásztori
kún-magyar szív - Kedskő-méga!
Te! mely nekem oly sokat osztogatál,
anyás kebeled, hol a boltozat áll
melyben gyenge
bölcsőm rege -
Te vedd is ez első szülöttemet el!
arass (noha szűken is így) ha vetel! -
Gyászos az, mit búja szívvel
itten egy latorfi mível:
egy magyar becsületével
rogy le két ház drága
földi boldogsága. -
Isten ójjon szülött'helyem!
Ezt neked szívből szentelem.
Vedd kegyessen a nevével,
nemes főbíró és tanács!*

Jegyzés

Ötödik éve, hogy készítettem e darabot, mikor az *Erdélyi Múzeumban* a kolosvári *leendő* játékszíntől felszólítás hirdettetett. Nem volt-e pénz? Vagy - amit szégyen volna hinni - nem találatott valamirevaló munka, és így a neszt csak idővel akarták meghaladni? De valójában a híre is elnémult, vagy legalább én nem tudok róla. Részemről elegendő hálát nem adhatok, hogy így esett; mert megvallom, hogy gyengét írtam: mindazonáltal ezzel nem azt célozom, hogy most egy

fénikszet

mutatok elé - nem, hanem csak

jobbat

. Éles szemek olvasgatták és figyelmessé tettek a

szépre

úgy, mint a

rútra

: most is gyönyörködve olvasom

Bárány Boldizsár úr

akkori barátomnak írásban adott Rostáját. Mindenkori szíves emlékezetem légyen köszönetül.

Előbbeni munkámban, annak rovására, hogy a merániai hercegek közül miért vettem *Ottót*,
egy

E

lőversengést

írtam, mely tele van ifjú vérem gőzével, negéddel és feszelgéssel. Az

okot

magát itt is jelentem, nem mintha oktatni akarnék, hanem csak mintegy emlékezetébe hozni az olvasónak.

Történetíróink nem egyeznek meg, hogy *Bánk* szerencsétlenségét *Gertrudisnak* melyik öccse okozta. Ezek négyen voltak:

Eckbert

bambergi püspök,

Ottó

burgundiai pfalz-gróf,

Henrik

istriaai márk-gróf és

Berchtold

kalocsai érsek, egy tudatlan fiú. A három első megugrott Németországból, mert gyanúba jöttek

Fülöp

királynak

Vitelspachi Ottó

által lett megölettetésében; a hetyke

Berchtoldot

pedig (kit a királyné kedvéért András király nagy nehezen, a pápa hosszas ellenzése után, kalocsai érsekségre emelt, minekutána bébizonyítódott az, hogy már tud - olvasni, és huszonöt esztendő), ezt a Berchtoldot, mondom, utálván a magyarok, meg-megfogták, és jó sort vertek rajta. - Ilyen nevelésű öcsék között Gertrudist se reméljük igen angyalnak - nem is szolgálhat nagy védelmére az, hogy ő anyja egy szent szűznek (Erzsébetnek), mert ez nem neki köszönheti neveltetését, amidőn még kicsiny korában elvitték a türingiai herceg számára, és egy klostromban nevelődött. Csak mély tiszteletre méltó állapota az, mely engem valamennyire mentségére kényszerített.

Csery úr, vagyis inkább *Müller* (akitől fordította) egy történetkében *Ottót* veszi, és *Bánk bán* által Konstáncinápolnál megöleti. Igen mohón! A jeruzsálemi út sokkal későbbben esett, és mind *Ottó*

, mind

Eckbert

elmentek

Andrással

, ki már akkor újonnan meg is házasodott,

[\[1\]](#)

harcoltak is együtt

Sapphadin

ellen, és így már ekkor sem Gertrudis, sem Ottó el nem veszhetett,

[\[2\]](#)

sőt

Ottó

1234-ben holt meg,

Henrik

1228-ban,

Eckbert

is azon tájban.

[\[3\]](#)

Megszenvedte-e volna maga mellett András őket, ha - - ? - De bezzeg a sima Berchtold! - ez először megcsalta mátkáját, s azt hírlelte, hogy neki a

Szűz Mária

megjelent álmában, és a szüzességre intvén (ha nem későn), papságot javasolt.

[\[4\]](#)

Mihelyest Gertrudison a szerencsétlenség megesett, senki se tudta, hová lett - András keservesen panaszkodott ellene a pápánál, mert útiköltségre meglopta a királyné kasszáját. Többé be se bocsájtatott az országba, és kevés idő múlva már

Ugrin

lett kalocsai érsek.

[\[5\]](#)

Őt esztendő múlva megengesztelődvén a pápa, őtet aquilėjai főpapnak tette (1218), és ott is holt meg (1251. 23. May) -

Katona

vitatása is (Hist. crit. reg. T. 5. p. 314.) ide üt ki. Minthogy már mások is

Ottót

vették, némelyek

Eckbertet

, meg fog

Ottó

engedni, ha nevéhez kötöm öccsének esztelenségeit.

A másik volt *Bánk felesége*. Ezt *Adelajdnak* neveztem. *Csery úr Ottója* még akkor nem jött kezembe. Azután akadt egy iromány is előmbe, melyben az van, hogy

Michael

és

Simeon

Micbán spanyol testvéreknek volt egy világszerte híres szépségű húguk, kit

Benedictus

(Bánk) bán,

Konrád

grófnak a fia vett el: elesmértem tehát

Melindát

spanyolabbnak, és hiszem, hogy

Müller úr

szerencséesebb volt nevének feltalálásában. Nem győzők a véletlenségen eléggé csodálkozni, midőn

Mikhált

és

Simont

idekevertem, anélkül hogy akkor a vérséget gyaníhattam volna is.

Ami a neveket illeti, minthogy *Bánknak* meg kell maradni, és nem lehet Benedek, ezért a többbit is a régi mód szerint ejtem:

Solom

Endre, Soma, Mihál,

, sat., és nem *András*

, *Sámuel, Mihály, Salamon*

, sat. - A hivatalok is igen változandók lévén, a

bán

név mindeniken rajta maradt, s annyi volt, mint most

gróf

vagy

báró

: az ilyeneknek fiai, kik különben hivatalban nem voltak, neveztettek

"mester"

.

Írásm Keckskeméten, Jakab hava 2-ikán 1819.

Katona József

<http://mek.oszk.hu/06400/06409/06409.htm>